

Firmy planują dalsze podwyżki cen

Wyniki badania International Business Report prowadzonego przez Grant Thornton

24 października 2022

Wprowadzenie

Czy najwyższą inflację mamy już za sobą?

Inflacja to słowo, o którym w polskiej gospodarce przez ostatnie 20 lat niemal zapomnieliśmy. Niestety, bieżący rok boleśnie nam o nim przypomniał. Trudno dziś mówić o czymkolwiek, co dotyczy biznesu – planach finansowych, sprzedaży, kosztach pracy, logistyce czy zadłużeniu – pomijając kwestię pędzących w wysokim tempie cen.

Choć od początku roku rynkowe prognozy mówią, że szczyt inflacji jest już blisko, to realia okazują się niestety inne. W gospodarce w kolejnych miesiącach 2022 roku uruchamiały się coraz mocniej czynniki mnożnikowe, które sprawiały, że szczyt inflacji nie nadchodził, a wręcz dynamika cen wyraźnie przyspieszała.

Jak zatem może wyglądać przyszłość w najbliższym roku? W Grant Thornton od 11 lat pytamy średnie i duże firmy, jak planują zmieniać ceny w kolejnych 12 miesiącach. To przedsiębiorcy zwykle najlepiej czują, po jakich cenach będą sprzedawane towary i usługi w ich branżach.

Zapraszamy do zapoznania się z naszym raportem.

Życzymy przyjemnej lektury.

Jak zmienią się w najbliższych 12 miesiącach **ceny** Twoich produktów?

Odpowiedzi liderów średnich i dużych firm w Polsce

Wzrosną

2022: ▲ **76%**

2021: ▲ **71%**

2020: ▲ **40%**

Spadną

2022: ▼ **2%**

2021: ▼ **5%**

2020: ▼ **4%**

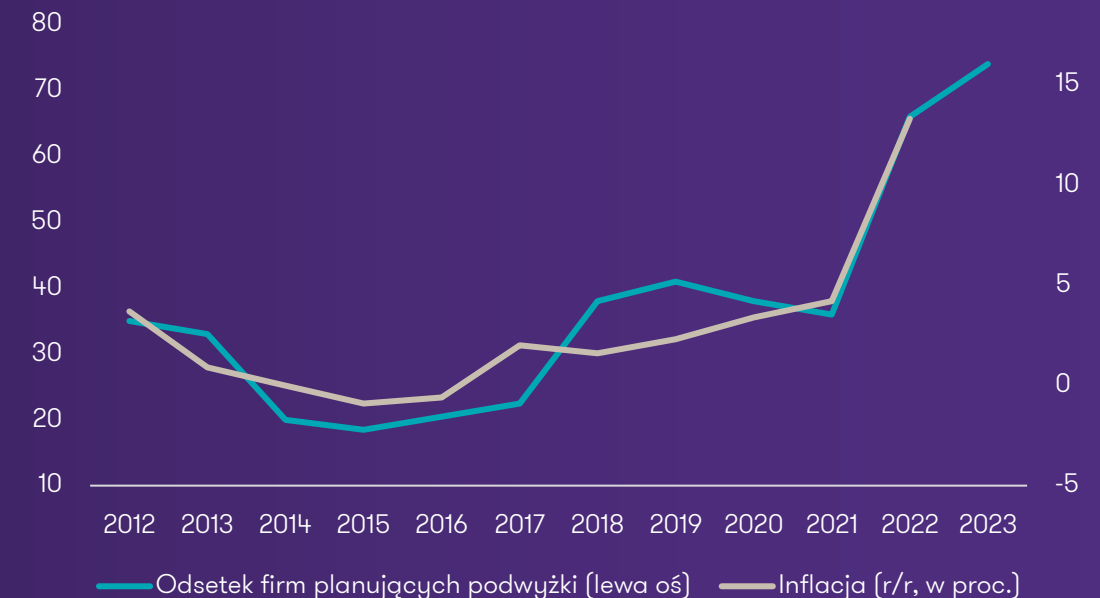
Firmy zapowiadają dalszy wzrost inflacji

Już 76% średnich i dużych firm zapowiada podwyżki cen. Jeśli wysoka skuteczność prognostyczna naszego badania zostanie zachowana, będzie to w 2022 roku oznaczało średnią inflację w okolicy 16%.

W 2022 roku w polskiej gospodarce inflacja wyraźnie wyrwała się spod kontroli. We wrześniu dynamika cen w ujęciu rocznym wzrosła do 17,2%, co było najwyższym wynikiem od 1997 r. Niestety, wzrost ten może dalej przyspieszać. Jak wynika z badania Grant Thornton, już 76% średnich i dużych firm w Polsce zamierza w najbliższych 12 miesiącach podnosić ceny swoich produktów. Jednocześnie tylko 2% chce je obniżyć. Wskaźnik netto (odsetek firm planujących podwyżki cen minus odsetek firm planujących obniżki) wynosi więc 74 pkt proc. To zdecydowanie najwyższy wynik w 11-letniej historii badania.

Co ważne, dotąd nasz wskaźnik skłonności firm do podnoszenia cen skutecznie prognozował inflację, tzn. był silnie skorelowany z późniejszymi faktycznymi odczytami dynamiki cen (patrz wykres obok). Gdyby ta korelacja miała się utrzymać, mogłoby to oznaczać w najbliższych 12 miesiącach wzrost inflacji średnio do około 16%. Biorąc pod uwagę, że dotąd w poszczególnych miesiącach 2022 roku średnia dynamika cen wynosiła 13,3%, oznaczałoby to, że pod względem spadku wartości siły nabywczej pieniądza byłby to rok jeszcze gorszy niż obecny, a poszczególne odczyty inflacji mogłyby niekiedy przebijać poziom nawet 20%.

Wykres 1. Odsetek średnich i dużych firm w Polsce, które planują podwyżki cen w 12 miesiącach pomniejszony o odsetek tych, które planują obniżki (niebieska linia, lewa oś, w pkt proc., wykres przesunięty o jeden rok w prawo) oraz inflacja (szara linia, prawa oś)

Polscy przedsiębiorcy wyjątkowo zdeterminowani do podnoszenia cen

Na 29 krajów objętych badaniem International Business Report prowadzonym przez Grant Thornton International, tylko w trzech odnotowano wyższy niż w Polsce odsetek średnich i dużych firm planujących podwyżki cen. Są to Argentyna (82%), Nigeria (79%) i Irlandia (77%). Najniższe wyniki odnotowano w gospodarkach azjatyckich – Korei Południowej (35%) i Chinach (38%). Warto jednak zauważyć, że skłonność do podwyżek rośnie na całym świecie, nie tylko w Polsce. Średni odsetek firm, które planują podnosić ceny w najbliższych 12 miesiącach, wzrósł przez ostatnie dwa lata z 32% do 53%. To nieco mniej niż w Polsce (z 40% do 76%), jednak zmiana globalnie jest bardzo widoczna. Największy wzrost odsetka firm planujących podwyżki odnotowano w Irlandii (z 23% do 77%), Grecji (z 17% do 65%) i Szwecji (z 35% do 74%). Najmniejszy w RPA (z 56% do 59%), na Filipinach (z 49% do 53%) i Tajlandii (z 41% do 45%).

Wykres 2. Odsetek średnich i dużych firm, które w najbliższych 12 miesiącach planują podwyżki cen (w %)

Źródło: Badanie International Business Report, Grant Thornton

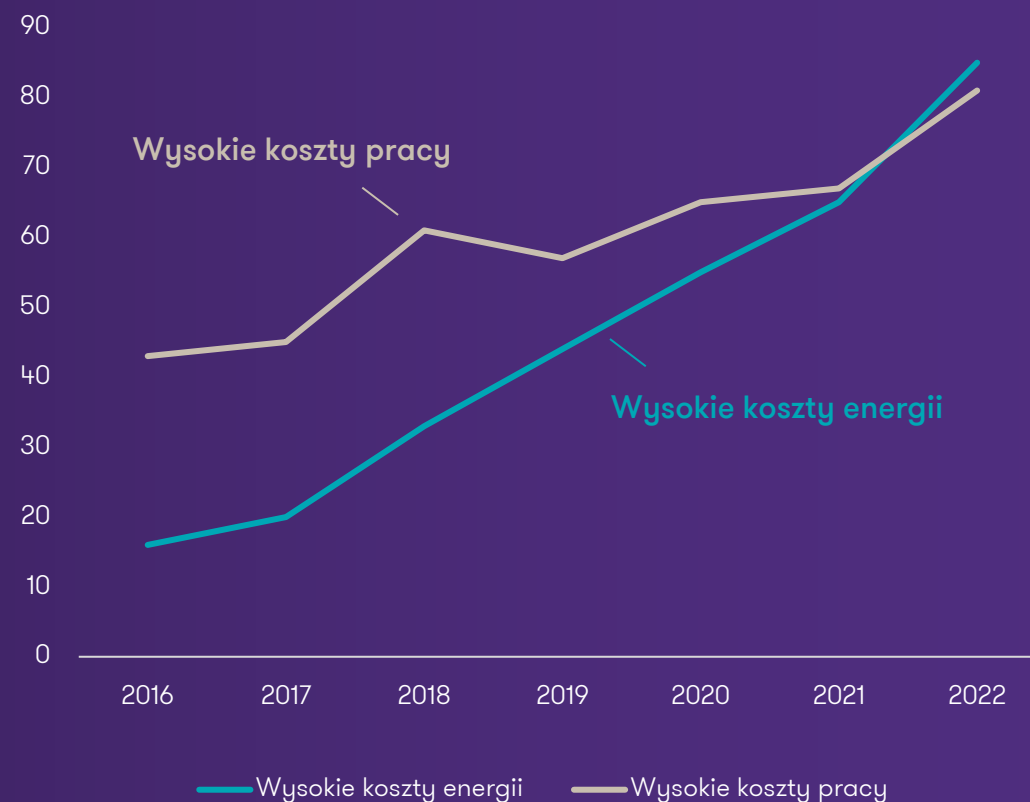
Co skłania przedsiębiorców do podnoszenia cen? Przede wszystkim rosnące koszty energii i pracy, a także ich pochodne.

Rosnąca skłonność przedsiębiorców do podnoszenia cen to skutek kilku nakładających się na siebie procesów. Po pierwsze, wojna w Ukrainie i kryzys energetyczny podnoszą ceny energii oraz transportu, a to oznacza, że koszty produkcji dóbr oraz realizacji usług znacząco rosną. Według naszego badania, aż 85% średnich dużych firm twierdzi już, że wysokie koszty energii są „silną” bądź „bardzo silną” barierą w rozwoju. Przed rokiem było to 67%, a w 2016 roku – tylko 16%.

Po drugie, przy rosnącej inflacji i niskim bezrobociu rośnie presja ze strony pracowników na podwyżki płac, a pracodawcy nie mają wyjścia, muszą akceptować te podwyżki. Rosną zatem koszty pracy. Według naszego badania, są one barierą już dla 81% ankietowanych firm, czyli zdecydowanie najwięcej w historii. Po trzecie, dzięki wysokiej dynamice płac oraz transferom socjalnym, popyt na rynku nadal jest silny. Mimo że ceny dóbr i usług konsumpcyjnych w ostatnich miesiącach rosną w tempie 15-17% rocznie, konsumpcja pozostaje wysoka, co oznacza, że konsumenci nie ograniczyli znacząco zakupów z powodu wysokich cen.

Wszystko to sprawia, że przedsiębiorcy są pod silną presją kosztową i dla utrzymania rentowności chcą te wysokie koszty działalności przerzucać na klientów. Klienci tymczasem, mając do dyspozycji nadal relatywnie wysokie dochody i przyzwyczajając się stopniowo do coraz wyższej inflacji, te podwyżki cen akceptują.

Wykres 3. Odsetek średnich i dużych firm w Polsce, dla których wysokie koszty energii i pracy są „silną” bądź „bardzo silną” barierą w rozwoju (w %)

Źródło: Badanie International Business Report, dla Grant Thornton

NASZYM ZDANIEM

Z inflacją można zawalczyć

Kiedy rok temu prezentowaliśmy wyniki naszego badania, sami byliśmy zdziwieni, jak pesymistycznie widzą przyszłość ankietowani przez nas przedsiębiorcy, czyli jak wielu z nich planuje podwyżki cen. Mieliśmy nadzieję, że ich prognozy się nie sprawdzą. Dzisiaj już widzimy, że nie mylili się – w ostatnim roku ceny faktycznie wystrzeliły. Dlatego tym bardziej pesymistycznie wyglądają tegoroczne wyniki naszego badania. Wynika z niego, że przedsiębiorcy chcą jeszcze bardziej masowo podnosić ceny swoich produktów, co sugeruje, że inflacyjna nadal nie opada i przyszły rok również przyniesie wzrosty cen, choć ich dynamika może już zacząć spadać. Co firmy mogą zrobić w tej sytuacji? Prosty odpowiedzi nie ma, ale na pewno kilka działań można podjąć, np. uważnie przyglądać się cenom konkurencji, monitorować rentowność poszczególnych produktów i procesów, rozmawiać z klientami na temat tego, jakie poziomy cen są dla nich akceptowalne, tłumaczyć im powody podwyżek cen czy wprowadzać innowacje, które pozwolą optymalizować koszty produkcji.

Mariusz Maik
Partner
Corporate Finance
Grant Thornton

O badaniu:

Badanie opisane w niniejszym raporcie prowadzone na zlecenie Grant Thornton International w ramach cyklu International Business Report. Co roku realizowane jest wśród 10 tys. właścicieli lub członków zarządu średnich i dużych przedsiębiorstw na świecie.

W Polsce od 2020 roku badanie prowadzone jest metodą CATI (wywiady telefoniczne) przez firmę Biostat, co roku wśród właścicieli i członków zarządu 100 średnich i dużych przedsiębiorstw. Ostatnia edycja badania prowadzona była we wrześniu 2022 roku.

Zapraszamy do kontaktu

Jacek Kowalczyk

Dyrektor Marketingu i PR

Grant Thornton

T +48 505 024 168

E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 140 krajach i zatrudniająca ponad 56 tys. pracowników.

W Polsce działamy od 29 lat. Zespół 900 pracowników wspiera naszych Klientów w takich obszarach jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.

